

Karamać, Barbara

Szkolne Muzeum Historii Nauki i Techniki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 10/4, 696-697

1965

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

mi podstawami tych badań. Postęp w zakresie perspektyw badawczych i sformułowań teoretycznych zaznacza się wyraźnie w stosunku do stanu sprzed kilku lat¹⁹, co jest świadectwem ogromnej pracy niewielkiego stosunkowo zespołu.

Irena Turnau

Wielka Brytania

NIEZNANY ODPIS KRÓTKIEGO ZARYSU KOPERNIKA

Znajomość pierwszego zarysu teorii heliocentrycznej Kopernika, *Krótkiego zarysu* (*Commentariolus*), oparta była dotychczas na jedynym odpisie, datującym się z końca XVI lub początku XVII w. i przechowywanym obecnie w bibliotece Akademii w Sztokholmie. Drugi odpis (w Nationalbibliothek w Wiedniu) jest niekompletny.

W opublikowanej w 1962 r. *Science and the Renaissance* W. P. D. Wightmana (Edinburgh — London) znalazła się wzmianka o odnalezieniu przez tego autora, wykładawcę historii nauki na uniwersytecie w Aberdeen, początkowego fragmentu *Commentariolusa* w notatkach szkockiego przyrodnika i lekarza Duncana Liddela (1561—1613), przechowywanych w bibliotece King's College w Aberdeen.

Przeprowadzone ostatnio przez dra Wightmana i przeze mnie badania ujawniły istnienie pełnego tekstu traktatu Kopernika w notatkach Liddela, rozmieszczonych między kartami egzemplarza bazylejskiego wydania *De Revolutionibus*. Książka ta, podobnie jak i reszta biblioteki Liddela, po jego śmierci przeszła na własność uniwersytetu i obecnie znajduje się we wspomnianej bibliotece King's College w Aberdeen.

Już na podstawie pobieżnego zapoznania się z rękopisem z Aberdeen można stwierdzić, że jest to odpis zbliżony, ale niezależny od wersji sztokholmskiej. Odmianny tekst, jakie wykazuje odpis Liddela w porównaniu z rękopisami sztokholmskim i wiedeńskim, pozwalają na dokładniejsze, niż było to możliwe dotychczas, odtworzenie pierwotnej, autorskiej redakcji *Krótkiego zarysu*.

Dzięki przychylnemu stanowisku dra W. P. D. Wightmana z Department of History of Science and Medicine oraz dra W. D. Simpsona, kierownika King's College Library, rękopis Liddela zostanie opracowany w Polsce.

Jerzy Dobrzycki

ZSRR

SZKOLNE MUZEUM HISTORII NAUKI I TECHNIKI

Młodzież średniej szkoły nr 7 w Kisłowodsku (Stawropolski Kraj) zorganizowała przy swojej szkole Muzeum Historii Nauki i Techniki, którego uroczyste otwarcie odbyło się 10 kwietnia 1964 r.

¹⁹ Por. m. in. w nrze 4/1959 „Kwartalnika” (s. 759) sprawozdanie z poprzedniej konferencji radzieckich historyków przyrodznawstwa i techniki, a w nrze 3—4/1964 artykuł A. Grigorian, *Z osiągnięć i zadań historii nauki i techniki w ZSRR*.

Inicjatorem i opiekunem muzeum jest nauczyciel historii i socjologii A. A. Swietłow; aktywny udział w organizacji i pracy muzeum bierze również nauczyciel fizyki W. Ł. Kadurin. Kierownikiem kilkunastoosobowego zespołu uczniów, biorących czynny udział w życiu muzeum, jest uczeń 11 klasy Wasilij Trajduk, kustoszem muzeum — Raisa Bołdyriewa, a stronę graficzną ekspozycji ma w swojej pieczy Ararat Darbinian.

Uczniowie-pracownicy muzeum pełnią rolę przewodników po poszczególnych działach, a nawet, wykorzystując materiał muzealny, prowadzą pod opieką nauczyciela fizyki lekcje tematyczne dla różnych klas szkoły. Wszystkie eksponowane makiety i plansze powstały w istniejącej przy muzeum pracowni i są oczywiście dziełem samych uczniów.

Ekspozyty szkolnego Muzeum Historii Nauki i Techniki zgrupowane są w działach takich, jak: lotnictwo, budowa raket i kosmonautyka, maszyny i mechanizmy, przyrodoznawstwo i chemia, technika wojenna, elektryczność i radio, fizyka jądrowa, energetyka, budowa okrętów.

Informacje o tej cennej inicjatywie zaczerpnięto z *Albumu*, który przywiozła delegacja radziecka na XI Międzynarodowy Kongres Historii Nauki jako dar dla Kongresu od uczniów z Kisłowodzka. Album zawiera kilkadziesiąt fotografii ukazujących organizację, działalność i ekspozycję muzeum, najciekawsze makiety i fragmenty poszczególnych działów.

Barbara Karamać

India

INDYJSKIE CZASOPISMO POŚWIĘCONE HISTORII NAUKI

Nieza długo ukazać się ma w druku pierwszy numer wydawnictwa półrocznego „Indian Journal of History of Science”. Czasopismo to będzie organem Narodowego Indyjskiego Instytutu Nauk (National Institute of Sciences of India), którego siedziba mieści się w Kalkucie. Naczelnym redaktorem czasopisma jest dr D. M. Bose; adres redakcji: Calcutta, 1 Park Street.